

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/72/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715207220
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6715207220.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa doc. J. T. T., W., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX/XX, R., právne zastúpeného JUDr. Jánom Krnáčom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Nám. SNP 70/36, Zvolen proti odporcom I/ J. C. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX/XX, R., II/ T. T., nar. XX. XX. U., bytom S. XXX/XX, R., zastúpenému opatrovníčkou P. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. S. XXX/X, D. B., obaja odporcovia právne zastúpení AK Dlhopolec, s. r. o., so sídlom Nám. SNP 27, Zvolen, IČO: 36 867 306, v konaní o zrušenie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu II/ proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 18C/183/2015-74 zo dňa 23. 10. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým zrušil vyživovaciu povinnosť určenú uznesením o predbežnom opatrení Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15P/18/2014 zo dňa 16. 06. 2014 (výrok v poradí II.) **p o t v r d z u j e** ;
vo zvyšku zostáva uznesenie nedotknuté.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zastavil konanie o zrušení predbežného opatrenia proti odporkyni I/ J. C. T.. K zastaveniu konania voči odporkyni I/ došlo v dôsledku späťvzatia návrhu navrhovateľom podaním zo dňa 21. 10. 2015 a následne na pojednávaní dňa 23. 10. 2015.

Pokiaľ ide o odporcu II/ návrhu navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti, ktorá mu bola určená predbežným opatrením ako otcovi voči plnoletému synovi vyhovel, aplikujúc ust. § 77 ods. 2 O. s. p.. V odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že predbežné opatrenie bolo nariadené navrhovateľovi ako otcovi v tom čase maloletého T., aby prispieval na maloletého syna výživným vo výške 150,00 € mesačne. K nariadeniu predbežného opatrenia došlo v priebehu konania o rozvod manželstva rodičov maloletého, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne ukončené. Počas tohto konania dosiahol odporca II/ plnoletosť, z ktorej skutočnosti možno podľa okresného súdu vyvodiť, že o vyživovacej povinnosti voči nemu v konaní o rozvod manželstva, (ktoré je v zmysle § 113 ods. 1 O. s. p. spojené s konaním o úprave práv a povinností rodičov voči maloletým deťom na čas po rozvode) už rozhodnuté nebude, ak s konaním o rozvod manželstva je ex offo spojené len konanie o úprave práv a povinností rodičov na čas po rozvode manželstva. Keďže o určení vyživovacej povinnosti otca voči synovi na čas do rozvodu manželstva neprebíha na okresnom súde konanie, okresný súd vyvodil právny záver, že vydanie predbežného opatrenia nemá súvis so žiadnym konaním vo veci samej. Predbežným opatrením sa však upravujú len dočasne práva a povinnosti medzi účastníkmi konania a s konečnou platnosťou sa tieto upravia v konaní vo veci samej. Ak žiadne konanie súvisiace s vydaným predbežným opatrením neprebíha, predmetné predbežné opatrenie stratilo opodstatnenie, v dôsledku čoho okresný súd vyhovel návrhu navrhovateľa a zrušil jeho vyživovaciu povinnosť určenú mu ako otcovi maloletého predbežným opatrením dňa 16. 06. 2014 vo veci vedenej pred Okresným súdom Zvolen sp. zn. 15P/18/2014, a to v časti v ktorej bola určená jeho vyživovacia povinnosť voči, už v tomto čase, plnoletému synovi - odporcovi II/.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá O. s. p.) odvolanie odporca II/. Odvolanie podal v časti, v ktorej prvostupňový súd zrušil vyživovaciu povinnosť otca voči plnoletému synovi, teda voči nemu a navrhol, aby odvolací súd uznesenie prvostupňového súdu v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O. s. p.. Zdôraznil, že vyživovacia povinnosť rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolnosti konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, jeho odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery, a pod.. Odporca II/ nie je schopný sa o seba postarať vzhľadom na jeho zdravotný stav, trpí vysoko funkčným autizmom - aspergerovým syndrómom a prognóza do budúcnosti nie je priaznivá, skôr naopak. Neukončil prípravu na povolanie, jeho zdravotný stav mu neumožňuje zamestnať sa, či vykonávať akúkoľvek prácu. Uznal, že je aktuálne generovaný výlučne invalidným dôchodkom, poberá príjem vo výške 223 € mesačne. Naopak, navrhovateľ je zamestnaný, jeho príjem presahuje sumu 2.000 € mesačne, naproti tomu príjem matky aktuálne nedosahuje ani 100 € mesačne. Okresný súd však vôbec nehodnotil, či odporca II/ skutočne je alebo nie je schopný sám sa živiť, teda či existujú zákonné dôvody pre zrušenie vyživovacej povinnosti. Vôbec sa tvrdeniami účastníkov a navrhovanými dôkazmi v tomto smere nezaoberal. Prvostupňový súd dokazovanie obmedzil výlučne na skúmanie toho, či vydané predbežné opatrenie, ktorým bola naposledy upravená vyživovacia povinnosť bolo alebo nebolo kryté súdnym konaním vo veci samej, pričom však súd nerozhodol len o zrušení predbežného opatrenia, ale o zrušení vyživovacej povinnosti ako takej. V konaní o zrušení vyživovacej povinnosti však bolo potrebné vykonať kvalitatívne úplne odlišné dokazovanie od toho, aké vykonal prvostupňový súd. Postupom prvostupňového súdu mu tak bola odňatá možnosť konať pred súdom, ak okresný súd napriek tomu, že zrušil vyživovaciu povinnosť, rozhodnutie neoprel o žiadne hmotnoprávne ustanovenie, ktoré by zrušenie vyživovacej povinnosti upravovalo. Jeho matka v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia dostatočným spôsobom osvedčila existenciu naliehavej potreby dočasne úpravy vzťahov, okresný súd dôvodne predbežné opatrenie nariadil, uvedené predbežné opatrenie nebolo napadnuté ani opravným prostriedkom, preto mal okresný súd bezodkladne po nariadení predbežného opatrenia vydať uznesenie o začatí konania (§ 76 ods. 3 O. s. p. veta za bodkočiarkou). Uznal, že vo vzťahu k nemu, povinnosť súdu začať konanie o výživné, mohla dovŕšením jeho plnoletosti zaniknúť, preto podal samostatný návrh na začatie konania na určenie výživného, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie.

Navrhovateľ k odvolaniu odporcu II/ uviedol, že ho považuje za účelové a nedôvodné. Naopak, rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne správne, a to aj z hľadiska jeho odôvodnenia, z obsahu ktorého súd zrozumiteľným a preskúmateľným spôsobom rozviedol predmet návrhu a dôvody, na základe ktorých sa navrhovateľ domáhal zrušenia predbežného opatrenia. Navrhovateľ, ako otec, sa voči odporcovi II/ ako plnoletému synovi domáhal zrušenia predbežného opatrenia, pretože došlo k zmene pomerov tak na strane navrhovateľa, ako aj odporcu II/, ktorý dovŕšil plnoletosť a bol mu priznaný invalidný dôchodok. Zmeny pomerov boli podrobne špecifikované a opisované v jednotlivých písomných podaniach, ako aj ústnych prednesoch na pojednávaní, pričom boli aj dôkazne preukázané v rámci vykonaného dokazovania. Odporca II/ nedôvodne napáda rozhodnutie prvostupňového súdu v tom, že došlo k zrušeniu vyživovacej povinnosti ako takej, a nie k zrušeniu predbežného opatrenia. Uvedené však z rozhodnutia okresného súdu nevyplýva. Odporca II/ v podanom odvolaní neuvádza žiadne nové okolnosti, ku ktorým by sa súd prvého stupňa nevyjadril priamo na pojednávaní alebo v odôvodnení svojho rozhodnutia a rozhodnutie prvostupňového súdu je vecne správne, nakoľko pominuli dôvody, pre ktoré bolo nariadené predbežné opatrenie, pričom pod pominutím dôvodov možno chápať najmä zmenu pomerov na strane otca, matky a syna. Nestotožnil sa ani s tvrdením odporcu II/, že súd mal z úradnej povinnosti začať konanie vo veci výživného na odporcu II/, ako aj mladšieho F. z dôvodu, že ide o konanie vo veciach starostlivosti o maloletých. Matka odporcu II/ ako navrhovateľka zrušeného predbežného opatrenia mohla uplatniť v občianskom súdnom konaní práva týkajúce sa výživného na deti do rozvodu manželstva vrátane určenia výživného na odporcu II/. Takýto návrh v zásade aj bol podaný v konaní vedenom pod sp. zn. 13P/13/2014, z ktorého bol vylúčený na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 10P/4/2015, ktoré však bolo zastavené práve v dôsledku späťvzatia návrhu zo strany matky detí. Ak odporca II/ poukazuje na to, že navrhovateľ nariadené predbežné opatrenie rešpektoval a nenapadol ho opravným prostriedkom, bolo tak tomu predovšetkým v záujme nevytvárania priestoru pre matku detí na zámienky na vyvolávanie emócií a predídanie stavu, aby matka nezneužívala otázku výživného na naštrbenie vzťahov medzi ním ako otcom a deťmi, hoci nariadené predbežné opatrenie považoval za nezákonné. V súčasne dobe však došlo k zmene pomerov, ak odporca II/ poberá invalidný dôchodok od 03. 02. 2015, ktorý predstavuje príjem, ktorý vo výške 223 € postačuje na uspokojenie jeho potrieb. Na záver poukázal na to, že v súčasnej dobe prebieha konanie o návrhu odporcu II/ o

určenie vyživovacej povinnosti voči nemu, v ktorom konaní požaduje výživné vo výške 150 € mesačne, v ktorom konaní bude odporca II/ preukazovať odôvodnenosť svojho návrhu, a za týmto účelom predloží všetky dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia smerom k výške vyživovacej povinnosti, na ktorú je odkázaný. Navrhol napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým okresný súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporcovi II/ určenú predbežným opatrením (výrok v poradí II.) podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vo výroku vecne správny.

Výrok, ktorým bolo konanie o zrušení predbežného opatrenia proti odporkyňi I/ zastavené, nebolo odvolaním napadnuté, zostáva preto podľa § 216 ods. 2 O. s. p. nedotknuté.

Podľa § 77 ods. 2 O. s. p. súd predbežné opatrenie zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. Podľa § 76 ods. 1 písm. a) O. s. p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Dôvodom zrušenia predbežného opatrenia podľa vyššie citovaného ustanovenia je, že pominú dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené. Táto formulácia postihuje predovšetkým tie prípady, kedy došlo k zmene pomerov, čo má za následok, že predbežné opatrenie už nie je nutné ani účelné. K zmene pomerov súd musí prihliadnuť a vyvodíť potrebný záver.

V prejednávanej veci Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 15P/18/2014 - 40 zo dňa 16. 06. 2014 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil navrhovateľovi ako otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého XXX,XXT., narodeného XX. XX. XXXX, (odporcovi II/) sumou 150 € mesačne počnúc dňom právoplatnosti tohto uznesenia. K určeniu výživného predbežným opatrením pristúpil okresný súd aplikujúc ust. § 76 ods. 1 písm. a) O. s. p., ak mal v tom čase za osvedčené, že otec v tom čase prispieval na výživu maloletých detí a domácnosť minimálne, jediným príjmom matky maloletých detí bol v tom čase príspevok na opatrovanie staršieho syna v sume 233,36 € a matka maloletých sa starala aj o spoločnú domácnosť. Súd už v tom čase prihliadal na to, že maloletý T. je zdravotne ťažko postihnutý. Jeho matka bola nezamestnaná, naopak, otec bol zamestnaný a napriek tomu, že okresný súd nemal osvedčený jeho príjem, ustálil, že je povinný prispievať na výživu maloletého T. v nevyhnutnej miere sumou 150 € mesačne.

Okresný súd pred vydaním napadnutého uznesenia oboznámil účastníkov konania s listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom, ktoré preukazovali jeho súčasné majetkové pomery, oboznámil ich z obsahom spisu okresného súdu sp. zn. 13P/13/2014, kde sa vedie konanie o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva, ktoré dosiaľ nie je skončené. Z konania sp. zn. 13P/13/2014 zároveň bolo zistené, že uznesením zo dňa 26. 01. 2015 bol z uvedeného konania vylúčený na samostatné konanie návrh matky - navrhovateľky na uloženie povinnosti otcovi maloletých detí uhradiť zameškané výživné na maloleté deti tri roky spätne pred podaním návrhu o rozvod manželstva. Uvedené konanie však bolo zastavené v dôsledku späťvzatia návrhu matkou, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 01. 07. 2015 (sp. zn. 10P 4/2015).

Z obsahu spisu vyplýva, že v čase, keď okresný súd rozhodoval o návrhu na zrušenie predbežného opatrenia, neprebíhalo žiadne konanie súvisiace s vydaným predbežným opatrením a na uvedenom právnom závere nemení nič okolnosť, že súd nezačal ex offo konať o určení vyživovacej povinnosti otca voči v tom čase maloletom synovi, ak bolo nariadené predbežné opatrenie. Nemožno opomenúť to, že odporca II/ dňa 03. 02. 2015 nadobudol plnoletosť, v dôsledku čoho nebolo možné zo strany okresného súdu začať konanie ex offo v zmysle § 81 ods. 1 O. s. p.. Uvedené potvrdzuje aj konanie odporcu II/, ktorý t. č. tak, ako uviedol v odvolaní, podal návrh na určenie výživného voči navrhovateľovi. Je teda zrejmé, že t. č. už prebieha konanie o určenie vyživovacej povinnosti otca - navrhovateľa voči plnoletému synovi - odporcovi II/, v ktorom konaní budú posudzované hmotnoprávne dôvody pre ustálenie povinnosti otca plniť si vyživovaciu povinnosť voči plnoletému synovi. Námetka odporcu II/ spočívajúca v tom, že okresný súd sa mal zaoberať uvedenými hmotnoprávnymi dôvodmi pre určenie vyživovacej povinnosti v tomto konaní preto neobstojí. Okresný súd v zmysle ust. § 77 ods. 2 O. s. p. mal za povinnosť zistiť, či pominuli dôvody, pre ktoré bolo nariadené predbežné opatrenie a nie dôvody, pre ktoré mala byť určená vyživovacia povinnosť v konaní vo veci samej. Nie je správny argument odporcu II/ v odvolaní, že okresný súd zrušil vyživovaciu povinnosť otca voči synovi. Okresný súd zrušil (v rozsahu ako je uvedené vo výroku napadnutého rozhodnutia) predbežné opatrenie, ktorým bola určená vyživovacia povinnosť v nevyhnutnej miere a dočasne v zmysle § 76 ods. 1 písm. a) O. s. p..

Inštitút predbežného opatrenia predstavuje prostriedok na dočasné riešenie situácie, ktorá nastala buď v pomere medzi účastníkmi alebo vtedy, ak je obava, že by bol výkon rozhodnutia ohrozený. V spore o

určenie výživného je preto možné na vydanie tohto opatrenia pristúpiť len v situácii, keď je nevyhnutné, aby výživou oprávnenému účastníkovi bolo zabezpečené platenie výživného v nevyhnutnej miere.

K určaniu vyživovacej povinnosti otca voči plnoletému synovi v konaní vo veci samej dosiaľ nedošlo. V tejto súvislosti okresný súd vykonal dokazovanie k tomu, či bola naplnená hypotéza právnej normy ust. §-u 77 ods. 2 O. s. p., ak sa navrhovateľ ako otec podaným návrhom domáhal zrušenia predbežného opatrenia vo vzťahu k synovi Rastislavovi, nie jeho vyživovacej povinnosti, o ktorej sa tohto času už koná. Okresný súd dôvodne skúmal, či došlo k zmene pomerov na strane účastníkov konania, mal za preukázané, že odporca II/ dovŕšil plnoletosť a bol mu priznaný invalidný dôchodok. Predmetom posudzovania napadnutého uznesenia preto nebola vyživovacia povinnosť navrhovateľa ako taká, ale zrušenie predbežného opatrenia, ktorá skutočnosť vyplýva i z formulácie napadnutého výroku, ktorý zdôraznil, že zrušil vyživovaciu povinnosť určenú uznesením o predbežnom opatrení okresného súdu. V konečnom dôsledku odvolací súd poznamenáva, že nemohlo dôjsť k zrušeniu vyživovacej povinnosti otca voči synovi, či už maloletému alebo plnoletému, ak dosiaľ o takejto vyživovacej povinnosti ani v konaní vo veci samej rozhodnuté nebolo.

Odvolací súd pri prejednaní odvolania vychádzal z posúdenia skutkového stavu vykonaného v čase vydania predbežného opatrenia a skutkového stavu v čase podania návrhu na jeho zrušenie, keď prihliadal na dôvody nariadenia predbežného opatrenia. Zmena spočíva v tom, že odporca II/ dovŕšil plnoletosť, poberá invalidný dôchodok, prípadne i zmena na strane navrhovateľa, ktorú tento osvedčil vylúčením z užívania rodinného domu, zmenou v pracovnej oblasti, kedy došlo k zúženiu pracovného úväzku v ČR, resp. jeho uložením mu povinnosti platiť manželské výživné, a pod.. Odporca II/ poberá invalidný dôchodok vo výške 223 € mesačne, čo predstavuje príjem pri poklese schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku jeho dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu. Predmetná suma je podstatne vyššia, než predbežným opatrením určené výživné, ktoré bolo ustálené ako výživné „v nevyhnutnej miere“. Suma invalidného dôchodku postačuje na primerané uspokojovanie jeho potrieb v nevyhnutnej miere.

Základným zmyslom predbežného opatrenia je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, avšak musia byť rešpektované ústavné pravidlá ochrany aj toho, voči komu predbežné opatrenie smeruje. Bolo osvedčené, že v majetkových pomeroch odporcu II/ nastali také okolnosti, pre ktoré mu nie je nevyhnutné dočasne zabezpečiť formou dosiaľ nariadeného predbežného opatrenia výživu v nevyhnutnej miere. V konaní vo veci samej sa bude okresný súd zaoberať nielen príjmom odporcu II/, ale i majetkovými pomermi oboch jeho rodičov, v rámci čoho bude môcť ustáliť, či invalidný dôchodok poberaný odporcom II/ postačuje na pokrytie jeho životných potrieb, prípadne je nevyhnutné zabezpečiť jeho potreby aj výživným zo strany jeho otca.

Odvolací súd preto nepovažoval odvolanie odporcu II/ za dôvodné, naopak, rozhodnutie prvostupňového súdu v napadnutom výroku považuje za vecne správne, v dôsledku čoho ho podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.